

HET LEVEN VAN PUCCINI

—
Over een jongen die opera's wilde maken

DE KLEINE GIACOMO

Over een jongen die opera's wilde maken

Toen er op een dag in het kleine Italiaanse stadje Lucca een baby werd geboren, wisten de jonge ouders meteen hoe het leven van hun kind moest verlopen. Net als zijn betovergrootvader, overgrootvader, grootvader en vader zou de jongen muzikant worden. Het liefst organist, koordirigent en componist net als zij. Daarom noemden ze hem naar al zijn beroemde voorvaderen: Giacomo, Antonio, Domenico en Michele. En zo luidde de volledige naam van de pasgeborene: Giacomo Antonio, Domenico, Michele Secondo Maria Puccini.

Van jongs af aan kreeg de kleine Giaco pianoles. 'Ik wil liever buiten spelen,' zei de kleine Giaco als het mooi weer was.

'Neem een voorbeeld aan je betovergrootvader Giacomo, je overgrootvader Antonino en je grootvader Domenico,' zei papa Michele dan. En de kleine Giaco moest in de muziekkamer zo lang op de piano spelen dat het voor buiten spelen te donker was.

Giacomo was nog maar net vijf toen de familie werd getroffen door een ramp: papa Michele werd ziek en stierf. In een lange optocht liep de familie door de straten van Lucca van de kerk naar het graf. Daar liep de kleine Giaco, samen met zijn moeder en zijn zes zussen. Honderden mensen kwamen kijken naar de stoet om eer te bewijzen aan hun stadsgenoot, de vierde grote componist op rij van de stad Lucca. Giacomo voelde hun blikken op hem rusten. En hij wist wat de mensen dachten: daar loopt hij, de opvolger. Wat is hij nog jong! Maar natuurlijk zal deze jongen, hoe jong hij ook is, een voorbeeld nemen aan zijn vader. Hij zal de vijfde worden in deze glorieuze rij van beroemde componisten.

Vanaf die dag deed de kleine Giaco zijn best een grote Giacomo te worden. Hij deed alles wat zijn oom Fortunato van hem vroeg. Hij studeerde elke dag op de piano en ging elke week naar de kerk om op het kerkorgel te spelen. Als Giacomo een keer niet goed

opleette of een foute noot aansloeg, kreeg hij van zijn oom een schop tegen zijn schenen. 'Je bent een schande voor de familie,' zei oom Fortunato dan. 'Het is je plicht in de voetsporen te treden van...' 'Ik weet het,' zei Giacomo. 'Mijn betovergrootvader Giacomo, mijn overgrootvader Antonio, mijn grootvader Domenico en papa Michele. Heus ik zal echt mijn best doen om zo snel mogelijk geld te gaan verdienen voor mama en mijn zusjes.'

Zijn eerste geld verdiende Giacomo als pianist in het dorpje Bagni de Lucca waar hij vrolijke stukken speelde op de vleugel in het casino. Soms bespeelde hij het orgel in een van de kloosters in de buurt. Het geld dat hij daarmee verdiende gaf hij aan zijn moeder die er zo snel mogelijk mee naar de bakker liep om haar schulden af te betalen en vers brood te kopen. Een enkele keer kwam Giacomo in de verleiding om zijn net verdiende geld met zijn vrienden te delen en er lekkernijen van te kopen.

Met een smoesje probeerde hij zijn moeder wijs te maken dat de nonnen hem geen geld hadden gegeven.

'O ja?' vroeg ze met een gemeen lachje. 'Dan ga ik morgen wel even naar het klooster om te vragen of dat waar is.'

Zo viel Giacomo al snel door de mand en moest hij het bekopen met een flink pak slaag. Dat was voor een jongen van vijftien, die zo langzamerhand ook nog eens de kostwinner van het gezin was, een diepe vernedering.

'Puccini, we gaan naar de opera,' zeiden Giacomo's vrienden op een dag. En ze namen hem mee naar de stad Pisa waar een opera werd opgevoerd van de beroemde componist Giuseppe Verdi. Toen Giacomo thuiskwam, riep hij opgetogen: 'Nu weet ik wat ik worden wil. Ik ga opera's componeren, net als Verdi.'

'Zou je dat nu wel doen,' vroeg zijn moeder verontrust. 'Zou je niet liever organist en koordirigent worden net als...'

Maar Giacomo was niet te stuiten. Hij bezocht alle opera's waarvoor hij kaartjes kon krijgen. Zo kon het gebeuren dat op zondag de kloosterlingen verbaasd naar het orgel keken als er plotseling geen psalmen klonken, maar melodieën uit de Aïda van Verdi.

Na een studie van vier jaar aan het conservatorium in Milaan lukte het Giacomo om zijn droom waar te maken: hij publiceerde zijn eerste opera. Het werd een muzikaal sprookjes over elfjes en geesten die al zingend over het podium dansten. De eerste opvoering in het theater van Milaan werd een groot succes.

'Ik kreeg een overweldigend applaus,' schreef Giacomo meteen na afloop aan zijn moeder. 'Ik moest wel achttien keer terugkomen op het podium.'

'Deze jonge Puccini is de componist waarop Italië lang heeft gewacht,' schreef een krant de volgende dag.

En Giacomo Puccini maakte die verwachting waar. Jaar

in jaar uit bracht hij nieuwe opera's op de planken. Hij werd de beroemdste opera-componist van het land. Zijn Manon Lescaut, zijn Tosca, zijn La Bohème en zijn Madama Butterfly gingen de hele wereld over.

Zijn tiende opera – Turandot – werd ook zijn laatste. Terwijl hij aan dit Chinese sprookje werkte werd hij ernstig ziek. Op vijfenzestigjarige leeftijd overleed de beroemde operacomponist. Twee jaar na zijn dood werd Turandot voor het eerst opgevoerd. Toen het orkest de laatste noten had gespeeld die Puccini had geschreven, legde de dirigent zijn stokje neer, draaide zich om naar het publiek en zei: 'Hier eindigt de opera die door het overlijden van de maestro altijd onvoltooid zal blijven.'

De volgende dag schreef een krant: 'Niemand zal zich ooit nog afvragen of het Puccini is gelukt om in de voetsporen te treden van zijn betovergrootvader Giacomo, zijn overgrootvader Antonio, zijn grootvader Domenico en zijn vader Michele. Hij is ver boven zijn voorvaderen uitgestegen!'

